

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Výbor pre zahraničné veci

2007/2093(INI)

19.7.2007

STANOVISKO

Výboru pre zahraničné veci

pre Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

k stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa
(2007/2093(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Irena Belohorská

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre zahraničné veci vyzýva Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. zdôrazňuje, že je potrebné pripísať väčšiu dôležitosť presadzovaniu práv dieťaťa v politických dialógoch EÚ, v dialógoch a konzultáciách s tretími krajinami týkajúcich sa ľudských práv, ako aj v opatreniach EÚ a členských štátov v oblasti ochrany ľudských práv v rámci OSN;
2. vyzýva Komisiu, aby presadzovala práva dieťaťa pri príprave legislatívnych a nelegislatívnych opatrení ES v rámci vnútorných aj vonkajších politik EÚ, a predovšetkým aby podporovala vonkajšie projekty a opatrenia zamerané na boj proti obchodovaniu s deťmi, násiliu voči deťom a ich pohlavnému zneužívaniu, na odstránenie detskej práce a zapájania detí do ozbrojených konfliktov, ako aj opatrenia na odstránenie detskej chudoby, a aby podporovala všeobecný prístup k vzdelaniu a základným zdravotníckym službám;
3. víta návrh Nemecka na nové usmernenia EÚ týkajúce sa ochrany a presadzovania práv detí; zdôrazňuje potrebu koordinácie budúcich usmernení, ktoré vypracuje Rada, a stratégie navrhovanej Komisiou a obe inštitúcie nabáda k tomu, aby prijali komplementárny prístup k ochrane detských práv;

Registrácia narodenia

4. uznáva právo každého dieťaťa na zaregistrovanie po narodení ako legálne uznanie jeho existencie a jeho práva na získanie národnosti a totožnosti, a to bez ohľadu na jeho pohlavie alebo etnický pôvod, prípadne na národnosť či štatút utečenca, imigranta alebo žiadateľa o azyl jeho rodičov;
5. uznáva, že rodné listy zabezpečujú dieťaťu ochranu proti porušovaniu jeho práv, ktoré pramení z pochybností o jeho veku alebo totožnosti; domnieva sa, že spoľahlivé systémy registrácie narodení sťažujú obchodovanie s deťmi a ich orgánmi, obmedzujú ilegálnu adopciu a znemožňujú nadhodnotenie veku detí na účely predčasného sobáša, odvodu maloletých do armády, sexuálneho zneužívania, detskej práce¹ a súdne zaobchádzanie s maloletými ako s dospelými;
6. zdôrazňuje skutočnosť, že „neviditeľnosť“ nezaregistrovaných detí zvyšuje ich zraniteľnosť a pravdepodobnosť, že porušovanie ich práv ostane bez povšimnutia;
7. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v niektorých krajinách existuje rodovo podmienená diskriminácia pri registrácii narodení a právne predpisy a zvyklosti, ktoré sú v rozpore s Dohovorom o odstránení všetkých foriem diskriminácie voči ženám a medzi ktoré patrí aj odopieranie registrácie detí slobodných matiek, odmietanie národnosti matky a diskriminácia pri registrácii dievčat bez školského vzdelania, ak je prístup k registru založený na vzdelávacom systéme;

¹ vymedzená v článku 32 ods. 1 Ústavy o právach dieťaťa.

8. vyzýva Komisiu a organizácie na ochranu detských práv aj humanitárne organizácie, aby sa spojili v snahe o zvýšenie povedomia, pokiaľ ide o potrebu registrácie narodení v tretích krajinách; poznamenáva, že chýbajúci rodný list môže dieťaťu zabrániť v získaní uznania možných dedičských práv, v získaní prístupu ku vzdelaniu, zdravotníckej starostlivosti a materiálnej pomoci od štátu; žiada o podporu opatrení na zabezpečenie, aby sa takéto služby všeobecne poskytovali až do ukončenia postupu úradnej registrácie;
9. vyzýva Komisiu, aby požadovala od štátov vytvorenie trvalo udržateľných a stálych evidenčných systémov fungujúcich od celoštátnej úrovne až po obce, ku ktorým bude mať bezplatný prístup celé obyvateľstvo vrátane obyvateľov odľahlých oblastí, a to okrem iného podľa potreby prostredníctvom poskytovania mobilných registračných jednotiek, ďalej aby zabezpečila príslušné školenia pre matrikárov a vyhradila dostatočné zdroje na financovanie týchto iniciatív;
10. vyzýva Komisiu, aby na účely monitorovania uskutočnila prieskum a zozbierala údaje na základe pohlavia a veku;
11. žiada inštitúcie Spoločenstva a členské štáty, aby vyvinuli väčšie úsilie na zabezpečenie účinnej koordinácie politík zameraných na podporu registrácie narodení, a to predovšetkým s účasťou OSN a príslušných podriadených agentúr, s cieľom dohodnúť sa na spoločnom programe, ktorý povedie k účinnej univerzálnej reakcii;

Deti v ozbrojených konfliktoch

12. zdôrazňuje kľúčovú potrebu plniť usmernenia EÚ týkajúce sa detí v ozbrojených konfliktoch;
13. vyzýva všetky štáty, ktoré doposiaľ neratifikovali Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa a jeho opčné protokoly, aby tak bezodkladne urobili;
14. naliehavo vyzýva inštitúcie Spoločenstva a členské štáty, aby podporili prijatie opatrení na zabránenie účasti detí v ozbrojených konfliktoch, a vyzýva organizácie na ochranu detských práv a humanitárne organizácie, aby viedli informačnú kampaň o právach detí a pomáhali im pri návrate k vzdelávaniu alebo v pokračovaní vo vzdelávaní; zdôrazňuje, že hlavnou príčinou prihlásenia detí do ozbrojených síl, či už ide to nútené alebo nenútené prihlásenie, je najmä nedostatok alternatívnych spôsobov prežitia, a preto naliehavo žiada členské štáty, aby podporili opatrenia na zlepšenie životných podmienok populácie detí;
15. naliehavo vyzýva členské štáty, aby prijali Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu do svojich vnútroštátnych zákonov a vyšetrovali, stíhali a trestali každého, kto nezákonne odvádza deti do ozbrojených síl alebo skupín alebo ich zneužíva na aktívnu účasť v konfliktných situáciách, a tak zabezpečili, že sa vyvinulo maximálne úsilie skončiť s beztrestnosťou vzťahujúcou sa na tieto trestné činy;
16. víta prijatie Parížskych záväzkov na ochranu detí pred nezákonným odvodom alebo ich zneužívaním ozbrojenými silami alebo ozbrojenými skupinami z roku 2006, ktoré sú aktualizáciou Kapských zásad z roku 1997 a vyzýva všetky štáty, aby ich prijali;

17. vyzýva Komisiu, aby sprísnila kontroly obchodovania so zbraňami, najmä s ľahkými zbraňami, ktoré môžu používať deti;
18. vyzýva k okamžitému odvolaniu detí z ozbrojených skupín, respektíve síl, aj z oblastí, v ktorých nebol formálne vyhlásený mier;
19. poznamenáva, že niektoré MVO vytvárajú skoré preventívne opatrenia proti bojujúcim stranám vrátane neštátnych bojujúcich skupín s cieľom presvedčiť ich, aby nevyužívali deti ako vojakov; konštatuje, že tieto opatrenia sú do istej miery úspešné, a žiada Komisiu, aby ich podporovala;
20. domnieva sa, že je potrebné prijať opatrenia, ktoré zabezpečia, že s deťmi, ktoré sú zbavené slobody, sa bude zaobchádzať v súlade s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv a humanitárneho práva a zohľadní sa pritom ich osobitný štatút dieťaťa, a ktoré zakážu držanie detí v zajatí spolu s dospelými, okrem rodičov s malými deťmi; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné podporiť vzdelávacie programy určené na zvyšovanie povedomia agentov a zamestnancov súdnych a policajných systémov krajín, v ktorých bolo zistené využívanie chlapcov a dievčat ako vojakov;
21. zdôrazňuje potrebu zaobchádzať s deťmi v súlade s pravidlami súdneho systému pre mladistvých, ako aj potrebu hľadať alternatívy k súdnym procesom; žiada, aby boli deťom na súde k dispozícii prokurátori špecializovaní na mladistvých a právnici, ktorí sú odborníkmi na sociálne právo; požaduje ustanovenie komisií pre pravdu a zmierenie;
22. žiada o reintegráciu a fyzickú, sociálnu a psychologickú rehabilitáciu detí, ktoré boli vojakmi, a ďalších detí postihnutých ozbrojenými konfliktami, o opätovné zjednotenie s ich rodinami, alternatívnu starostlivosť pre tých, pre ktorých možnosť opätovného zjednotenia neprichádza do úvahy, vzdelávacie kurzy na doplnenie zmeškaného učiva a o šírenie informácií o HIV/AIDS; zdôrazňuje potrebu riešiť osobitné zlyhania v rámci reintegrácie dievčat, ktoré boli vojačkami, ktoré niekedy spoločnosť odmieta a odsúva na okraj, a to prostredníctvom vyčlenenia osobitných zdrojov na vytvorenie programov v oblasti vzdelávania, sexuálneho zdravia, psychologickej podpory a sprostredkovania stretnutia s rodinou;
23. vyjadruje znepokojenie nad ťažkosťami, ktoré sa vyskytli v programoch pre začlenenie detských vojakov do spoločnosti, a vyzýva na skoré preventívne opatrenia;
24. zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty prijali spoločné diplomatické opatrenie vždy, keď sa zistia prípady odvádzania detí do vojenských jednotiek alebo ozbrojených skupín;

Prist'ahovalci, utečenci a deti vysídlené vo vlastnom štáte

25. zdôrazňuje, že je potrebné obnoviť základné sociálne služby v záujme účinnej starostlivosti o vysídlených mladistvých, a to nielen pokiaľ ide o prístup k vode a jedlu, ale taktiež prístup k zdravotnej starostlivosti pre mladistvých a matky a poskytnutie základných služieb pre sexuálne a reprodukčné zdravie;
26. upozorňuje na úlohu vzdelávania, ktoré by malo byť rovnostárske a nemalo by sa pri ňom používať násilie alebo telesné tresty; naliehavo žiada Komisiu, aby vyčlenila zdroje potrebné

na prevenciu všetkých druhov násilia v spoločenstvách utečencov, predovšetkým rodovo podmieneného násilia a pohlavného zneužívania, prostredníctvom vytvorenia vzdelávacích programov a programov na zvyšovanie povedomia v oblasti rodovej problematiky, ľudských práv, sexuálneho a reprodukčného zdravia, o mrzačení ženských pohlavných orgánov a o HIV/AIDS, ktoré budú určené pre mladistvých oboch pohlaví;

27. zdôrazňuje, že medzi zákonom a praxou vládne veľká priepasť, pokiaľ ide o realizáciu európskych nástrojov v oblasti azylu, a že taktiež pretrvávajú veľké rozdiely v spôsobe, akým sa v jednotlivých členských štátoch zaobchádza s deťmi so štatútom utečenca;
28. zdôrazňuje skutočnosť, že 5 % žiadateľov o azyl sú neplnoleté osoby bez dozoru, čo poukazuje na potrebu ustanoviť kvalitne školených právnych zástupcov, ktorí budú sprevádzať deti bez dozoru od ich príchodu do hostiteľskej krajiny s cieľom čo najlepšie zastupovať ich záujmy; vyzýva na zlepšenie životných podmienok detí v prijímajúcich zariadeniach; je sklamaný nedostatkom azylových postupov prispôbených potrebám detí;
29. poznamenáva, že deti utečencov čelia často podobným rizikám ako deti, ktoré boli násilne vysídlené v rámci vnútorných hraníc vlastnej krajiny;
30. zdôrazňuje, že deti by sa mali do svojej vlasti vrátiť len vtedy, ak je zaručená ich bezpečnosť a ochrana, a podčiarkuje, že je potrebné pátrať po rodinných príslušníkoch a zlučovať rodiny; zdôrazňuje, že ich návrat sa musí zakázať, ak im hrozí vážna ujma, napríklad v rámci detskej práce, pohlavného zneužívania, násilia alebo rizika zmrzačenia ženských pohlavných orgánov, sociálneho vylúčenia alebo zapojenia do ozbrojeného konfliktu;
31. zdôrazňuje potrebu zlepšiť zbieranie údajov o deťoch, ktoré žiadajú o štatút utečenca, o deťoch, ktoré sa nezákonne zdržiavajú na území iného štátu a pritom v ňom nežiadajú o štatút utečenca, a o výsledkoch azylových konaní a o budúcnosti týchto detí po prijatí konečného kladného či záporného rozhodnutia o ich žiadosti o azyl, s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto deti nestratili v anonymite alebo sa nestali obeťami trestných činov;
32. zdôrazňuje negatívne dôsledky emigrácie a kritickú situáciu detí, ktorých rodičia emigrovali a nechali ich v krajine samé; zdôrazňuje potrebu zabezpečiť úplnú starostlivosť, integráciu a vzdelávanie týchto detí, ako aj ich opätovné začlenenie do rodiny, hneď ako to bude možné;
33. vyzýva členské štáty, aby prijali okamžité opatrenia proti organizovaným zločineckým skupinám prevádzačov a proti skupinám obchodujúcim s deťmi;
34. žiada Komisiu a členské štáty, aby problém tisícov detí na ulici a detí, ktoré sú nútené žobrať, uznali za vážny spoločenský problém v oblasti ľudských práv, a aby prijali opatrenia na jeho riešenie; zároveň žiada členské štáty, aby vyvodili postihy voči tým, ktorí sú zodpovední za poníženie detí, ktoré sú nútené žobrať;

Deti v situáciách núdze a po ich prekonaní a deti, ktoré sú obeťami nútených prác

35. požaduje, aby humanitárna pomoc ES vzala do úvahy zvláštne potreby detí a ich rodín, ako aj práva detí v situáciách núdze, krízy a po ich prekonaní, a to predovšetkým potreby tých detí, ktoré čelia najväčším rizikám v situácii tohto druhu, ako sú postihnuté deti, obeť rodovo

podmieneneho násilia, siroty a mladiství bez dohľadu;

36. naliehaivo žiada Komisiu, aby podporila mechanizmy prevencie a poskytovania informácií o tom, ako konať v núdzových situáciách v rizikových oblastiach, s osobitným dôrazom na vzdelávanie mladistvých a orgánov zodpovedných za starostlivosť o nich;
37. zdôrazňuje, že je potrebné, aby mali núdzové opatrenia kontinuitu a aby vytvárali základy pre obnovu a rozvoj dotknutých oblastí so zvláštnym dôrazom na starostlivosť o mladistvých a ženy;
38. zdôrazňuje, že absencia konečného usporiadania zmrazených konfliktov vedie k situácii, keď sa v príslušných oblastiach zanedbáva právny štát a dochádza v nich k porušeniam ľudských práv, a že to predstavuje významnú prekážku v zabezpečení a dodržiavaní všetkých práv dieťaťa; vyzýva, aby sa prijali kroky s cieľom riešiť osobitné potreby detí a ich rodín v oblastiach zmrazeného konfliktu;
39. naliehaivo vyzýva Komisiu, aby v rámci svojej humanitárnej politiky a postupov na riešenie krízových situácií, ako aj vo svojej politike rozvojovej spolupráce, zlepšila integráciu opatrení na vzdelávanie;
40. naliehaivo žiada Komisiu a Radu, aby do svojej politiky v oblasti humanitárnej pomoci a obchodu zahrnuli úsilie o odstránenie nútenej detskej práce;
41. vyzýva Komisiu, aby vo svojich opatreniach zameraných na humanitárnu pomoc v núdzových situáciách zohľadnila významnú úlohu žien a ich schopnosť zorganizovať a viesť práce na obnove a pomoc postihnutým osobám, s osobitným dôrazom na detské obyvateľstvo;

Deti a demokracia

42. zdôrazňuje právo detí dospievať v slobodnej a otvorenej spoločnosti, v ktorej sa dodržiavajú ľudské práva a sloboda prejavu a kde sa už neudeľuje trest smrti, najmä v prípade mladistvých;
43. zdôrazňuje, že postavenie detí v nedemokratických štátoch je veľmi neisté, a vyzýva Komisiu, aby tejto skupine ľudí venovala osobitnú pozornosť;
44. žiada Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť zvyšovaniu politického povedomia detí a mladých ľudí v tretích krajinách, kde je obmedzená demokracia, aby sa z týchto mladých ľudí mohli stať politicky uvedomelí občania;
45. žiada Komisiu, aby zdôraznila význam toho, aby mladí ľudia mohli na základe dobrovoľnosti vyjadriť svoje názory prostredníctvom (politických) mládežníckych organizácií;

Deti a kriminalita

46. zdôrazňuje, že je potrebné, aby štáty chránili deti pred ich zneužitím v kriminálnej činnosti a prijali účinné súdne opatrenia voči osobám, ktoré využívajú alebo zneužívajú deti na účely kriminálnej činnosti;

47. vyzýva Komisiu, aby poskytla všetkým štátom nevyhnutnú pomoc s cieľom zabezpečiť, aby sa viedol okamžitý a účinný boj proti všetkým druhom pedofílie;
48. vyzýva štáty, aby vynaložili všetko úsilie na zlepšenie účinnosti mechanizmov na účinné riešenie násilia a zneužívania v domácom a školskom prostredí;

POSTUP

Názov	K stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa		
Číslo postupu	2007/2093(INI)		
Gestorský výbor	LIBE		
Výbor, ktorý predložil stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	AFET 26.4.2007		
Rozšírená spolupráca - dátum oznámenia na schôdzi			
Spravodajkyňa výboru požiadanej o stanovisko dátum menovania	Irena Belohorská 17.10.2006		
Predchádzajúci spravodajca			
Prerokovanie vo výbore	28.2.2007	27.6.2007	16.7.2007
Dátum prijatia	17.7.2007		
Výsledok záverečného hlasovania	+: 43	-: 0	0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Roberta Alma Anastase, Christopher Beazley, Elmar Brok, Colm Burke, Michael Gahler, Jas Gawronski, Vytautas Landsbergis, Francisco José Millán Mon, Ria Oomen-Ruijten, João de Deus Pinheiro, Hubert Pirker, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Antonio Tajani, Geoffrey Van Orden, Josef Zieleniec, Véronique De Keyser, Ana Maria Gomes, Emilio Menéndez del Valle, Pasqualina Napoletano, Ioan Mircea Pașcu, Libor Rouček, Cristian Silviu Bușoi, Marco Cappato, Metin Kazak, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Samuli Pohjamo, István Szent-Iványi, Hanna Foltyn-Kubicka, Angelika Beer, Hélène Flautre, Tobias Pflüger, Maciej Marian Giertych,		
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Árpád Duka-Zólyomi, Jean Spautz, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Aloyzas Sakalas, Mariela Velichkova Baeva, Milan Horáček, Marie Anne Isler Béguin, Miguel Portas,		
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní			
Poznámky (údaje, ktoré sú k dispozícii iba v jednej jazykovej verzii)	...		